

Usmernenie MPRV SR k uplatneniu vyššej moci v dôsledku fytoplazmy Grapevineflavescencedoreéphytoplasma spôsobujúcej zlaté žltnutia viniča

Podľa čl. 3 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2116 o financovaní, riadení a monitorovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 1306/2013 (ďalej len „nariadenie (EÚ) 2021/2116“) sa na účely financovania, riadenia a monitorovania SPP za vyššiu moc a mimoriadne okolnosti môžu považovať najmä tieto prípady:

- a) závažná prírodná katastrofa alebo závažný meteorologický jav, ktoré vážne postihli podnik;
- b) náhodné zničenie budov podniku vyhradených pre hospodárske zvieratá;
- c) epizootická choroba, vypuknutie choroby rastlín alebo výskyt škodcu rastlín, ktoré postihli všetky hospodárske zvieratá alebo plodiny prijímateľa alebo ich časť;
- d) vyvlastnenie celého podniku alebo jeho veľkej časti, ak sa uvedené vyvlastnenie nedalo predpokladať v deň podania žiadosti;
- e) úmrtie prijímateľa;
- f) dlhodobá pracovná neschopnosť prijímateľa.

Podľa čl. 59 ods. 5 písm. a) nariadenia (EÚ) 2021/2116 sa opatreniami stanovenými členskými štátmi predovšetkým zabezpečí, aby sa žiadne sankcie neuložili v prípade, ak je nedodržanie podmienok zapríčinené vyššou mocou alebo mimoriadnymi okolnosťami v súlade s článkom 3.

Podľa čl. 59 ods. 5 poslednej vety nariadenia (EÚ) 2021/2116, ak k nedodržaniu podmienok na poskytnutie pomoci došlo v dôsledku vyššej moci alebo mimoriadnych okolností v súlade s článkom 3, prijímateľovi zostáva právo prijímať pomoc.

Podľa čl. 84 ods. 2 písm. c) bod i. nariadenia (EÚ) 2021/2116 členské štáty v rámci svojho systému správnych sankcií v súvislosti s kondicionalitou zabezpečia, aby sa správna sankcia neuložila, ak je nedodržanie povinnosti zapríčinené vyššou mocou alebo mimoriadnymi okolnosťami v súlade s článkom 3.

Podľa § 3 ods. 2 písm. b) nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 120/2023 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá predkladania žiadostí a znižovania priamych podpôr Strategického plánu spoločnej poľnohospodárskej politiky (ďalej len „NV SR č. 120/2023 Z. z.“) žiadosť, okrem náležitostí podľa osobitného predpisu, obsahuje vyhlásenie žiadateľa, že spĺňa podmienky na poskytnutie podpory.

Podľa § 27 ods. 1 NV SR č. 120/2023 Z. z. sa pri výskyte prípadu vyššej moci a mimoriadnych okolností postupuje podľa osobitného predpisu.

Podľa § 27 ods. 2 NV SR č. 120/2023 Z. z. prípad vyššej moci a mimoriadnych okolností spolu s dôkazom o ich výskyte oznámi žiadateľ prostredníctvom formulára zverejneného na webovom sídle platobnej agentúry do 15 pracovných dní odo dňa, keď je schopný tak urobiť.

Ministerstvo ďalej konštatuje, že Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave, ako príslušný orgán štátnej správy na konanie podľa § 4 písm. e), písm. f) a § 9 ods. 2 písm. e) zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona

Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 405/2011 Z. z.“), zistil výskyt karanténnej fytoplazmy *Grapevineflavescencedoreéphytoplasma* spôsobujúcej zlaté žltnutia viniča.

Uvedený druh fytoplazmy patrí medzi karanténnych škodcov Únie podľa prílohy II časti B Vykonávacieho Nariadenia Komisie (EÚ) 2019/2072 z 28. novembra 2019, ktorým sa stanovujú jednotné podmienky vykonávania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2031, pokiaľ ide o ochranné opatrenia proti škodcom rastlín, a ktorým sa zrušuje nariadenie Komisie (ES) č. 690/2008 a ktorým sa mení vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/2019 v platnom znení.

Z uvedeného vyplýva, že ak v dôsledku pôsobenia vyššej moci v zmysle čl. 3 nariadenia (EÚ) 2021/2116 neboli žiadatelia o priame podpory schopní plniť podmienky na poskytnutie podpory, právo na podporu im v súlade s čl. 59 ods. 5 poslednej vety nariadenia (EÚ) 2021/2116 ostane zachované a žiadne sankcie sa im v súlade s čl. 59 ods. 5 písm. a) a čl. 84 ods. 2 písm. c) bod i. nariadenia (EÚ) 2021/2116 neuložia **a je potrebné zohľadniť:**

- a) neplnenie podmienok vyplýva z nariadených opatrení príslušným orgánom, a
- b) či zo strany žiadateľa boli vykonané primerané účinné opatrenia (relevantné v rozsahu určenom príslušným orgánom).

Vzhľadom na časový aspekt pôsobenia vyššej moci pôjde najmä o podmienky týkajúce sa podpory podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 3/2023 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory na neprojektové opatrenia Strategického plánu spoločnej poľnohospodárskej politiky. Prijemcovia si nezachovávajú právo na pomoc, ktorou sa im kompenzujú dodatočné náklady ktoré súvisia s podmienkami na poskytnutie podpory vo viniciach, ak choroba rastlín alebo opatrenia na jej zamedzenie znemožňujú ich uplatnenie, a preto tieto dodatočné náklady nevzniknú (napr. pri vyklčovaní vinohradu).